

Lovforslagets Paragraffer med de dertil stillede Ændringsforslag sattes til Forhandling under et.

Ordføreren (Rosleff): Som ærede Medlemmer ville have set af Betænkningen, har der været fuld Enighed i Udvalget om at bevare Himmelbjerggaarden som Opdragelsesanstalt for vanskelige og forsømte Børn. Det erkendes fra alle Sider, at Himmelbjerggaarden som Opdragelsesanstalt ikke kan undværes, idet der er stærk Trang til at faa saadanne Børn anbragte paa Opdragelsesanstalter. Det vilde derfor blive et stort Savn, om Himmelbjerggaarden ikke kunne vedblive at virke for det Formaal, hvortil den er oprettet. — Derimod har der ikke været fuld Enighed om, hvorledes den skulde bevares; om den, som hidtil, skulde være i privat Eje, eller den skulde være en selvejende Institution, eller den skulde gaa over til at være en ren Statsanstalt. Som det vil ses af Betænkningen, har Udvalget paa dette Punkt delt sig i et Flertal og to Mindretal.

Jeg vil gerne gøre et Par Bemærkninger om den Størrelse, Himmelbjerggaarden nu har. Der kan naturligvis med god Grund være delte Meninger om, hvorvidt en saadan Opdragelsesanstalt bør være saa stor, som den er paa Himmelbjerggaarden. Det maa vistnok erkendes, at der kan være en berettiget Tvivl paa dette Punkt, og mange vilde maaske mene, at den er bleven for stor. Men naar den nu en Gang har faaet den Størrelse — der kan endogsaa optages indtil 170 Børn — er der vel ikke noget ved den Ting at gøre. Man maa vel lade Himmelbjerggaarden blive ved at være, som den er. Men dersom der senere skulde blive Tale om at oprette saadanne Hjem, tror jeg, de burde være meget mindre for at kunne svare til det Maal, der maa sættes dem. Jeg kommer her til at tænke paa, at da Finansudvalget i Sommer var paa Bøggildgaard, udtalte Forstanderen, Bojsen — han er jo Forstander der endnu — at de fleste af de Børn, der vare anbragte der, kunde meget vel have været anbragte i private Plejhjem og der faa en meget bedre Opdragelse, end de kunde faa, hvor der er saa mange Børn sammen — og han maa jo have nogen Kompetence til at udtale sig saaledes efter den Erfaring, han har indhøstet i de mange Aar, han har været Forstander paa Bøggildgaard. Der kan vel heller ikke være nogen Tvivl om, at Mand og Hustru bedre kunne opdrage et mindre Antal Børn, end det kan gøres,

hvor der er et større Antal Børn. Naar Mand og Hustru have 12 Børn at opdrage, have de sikkert nok at gøre med at faa dem opdraget paa rette Maade. Jeg tror derfor, at man ikke skal være blind for, hvis der skulde rejse sig Krav om yderligere Børnehjem i Fremtiden, at de da skulde være meget mindre end hidtil, og at man navnlig maa have Opmærksomheden mere henvendt paa Plejhjemsforeningerne i Landet og paa at støtte dem mere end hidtil, thi de gøre sikkert en meget større Gavn og kunne bedre føre det nødvendige Tilsyn med Børnene, end hvor der er mange samlet. Det er imidlertid et Spørgsmaal, der selvfølgelig ikke videre kan komme i Betragtning her, jeg har kun haft Lyst til at gøre et Par Bemærkninger derom.

Udvalget har altsaa delt sig i et Flertal og to Mindretal. Flertallet slutter sig til Lovforslagets Tanke at gøre Himmelbjerggaarden til en selvejende Institution. Det var ogsaa afdøde Forstander Buddes Tanke og Ønske, at Himmelbjerggaarden skulde gaa over til en saadan, hvorved den mere bevarer sin private Karakter, end naar den bliver en ren Statsanstalt. Ogsaa af Pietetshensyn mod Budde og af Hensyn til de store Fortjenester, han har haft af Børneopdragelsen, kunde der maaske være Anledning, selv om man ellers kunde nære noget afvigende Anskuelse, til at tage Hensyn til disse Ønsker. Flertallet har sluttet sig til Lovforslagets Tanke om, at Himmelbjerggaarden bevares som selvejende Institution, i den Tro, at det, naar den ikke kunde blive ved at være i privat Eje, vilde være en billigere Form end at gaa over til en ren Statsanstalt. Jeg skal i saa Henseende henvise til de Udtalelser, der bleve fremsatte af Kultusministeren ved Forslagets 1ste Behandling. Ministeren gav der en Oversigt over Bekostningerne for aandssvage for at faa dem opdragne paa de selvejende Institutioner, og hvad det kostede for døvstumme og blinde paa Statsanstalterne, og de saaledes anførte Tal give et udmærket Vidnesbyrd om, at det er billigere at faa dem opdragne paa en selvejende Institution end paa en ren Statsanstalt. Jeg skal tillade mig atter at antøre Tallene, fordi det kan have sin store Interesse at se, hvorledes Forholdene stille sig. Tallene vare saaledes, at de aandssvage gennemsnitlig kostede 600 Kr. for hvert enkelt, de døvstumme gennemsnitlig 902 Kr. og de blinde 1,058 Kr. for hver Alumne. Lægger man disse Tal til Grund som Maalestok, fore-